

LÖÖŋ PANAKĪM Ě KƆƆC WĪC DÖNY WĒËU

Yieth ku ku loiloi ku tē wīc yīn dōny wēu panakīm jāŋ wālā panakīm wēu

Ka yī ye raan wīc dōny wēu, yīn a leŋ riel ba lɔc akīm ku lɔc panakīm jāŋ wālā panakīm wēu wēn luui akīm ca lɔc thīn. Aya, a lēu ba kaam bī yī tāac panakīm lɔc. Na cɔk laŋ atīt kōu biāk pial guöp, ka yīn a lēu ba rot wiēc dōc panakīm jāŋ, ku a cīn wēu cɔl yīn, ku ee akīm cī panakīm jāŋ luöi yen bī gām dōc.

- **Lēk biāk dōc du** – akiēm du a bī dhiel lēk tuany cē yök yī guöp, dōc bē gām yīn (ku kǎ lēu bīk wāac dōc yic), wēu bē cɔl yīn ku dhöl dōc kōk tōu lēu bīn lɔc thīn. Ku na cī ye tuany wēr yī wei, ka akiēm aa dhil yī kaŋ thiēc rin ba ke pāt bīk la tueŋ ke dōc.
- **Lēk biāk wēu dōc** – akiēm du ku kuat raan lon kiīm aa dhil yī lēk wēu bē cɔl yīn tē looi dōc, gut wēu wēn bē bēn bei jem du yic, ku cɔl yīn a kōŋ wēt gam ku thany athöör rin bīk jal la tueŋ ke dōc.
- **Wēl ě pial guöp kōk** – yīn a lēu ba rot cɔl a tooc tēn akīm dēd rin ba la piŋ wēl ě pial guöp kōk (tekda ka leŋ wēu kōk bē cɔl yīn tē wīc yeen ba akīm dēd bēn la piŋ thok rin ba kǎ cī akiēm lueel jal thöŋ ku tiŋ lon wēēc kek wālā ye tōk yen luelkǎ)
- **Anēm** – panakīm wēn bī yī tāac thīn a bī lēk thāāt wēn ye kɔc nem rin bē kɔc ruāai ke yīn ku pamāth yī bēn neem tē cī yī tāac panakīm gut lēk biāk pēt kɔc ruāai ke yīn thāa thok ebēn (ku yega yen ruāai ke yīn), ku tē mēdhiēth wālā dumuuk ya nem thīn tē ye raan tuany meth, ku thāāt wēn cē lōc bei pamāth ya nem.
- **Cɔl rot a lēk biāk wēu** – ka yī ye raan tuany leŋ atīt kōu biāk pial guöp, tekda kuat wēu bī dōc nyaai panakīm aa bī aguir atīt kōu biāk pial guöp tāau piny tēn yīn ebēn wālā a lēu ba abēk tāau piny jem du yic (thiāŋ thok). Tekda ka lēu ba wēu cē ‘kac’ tāau piny wālā bāk wēu cē kac rɔm. Ka yī kēc gua la panakīm, thiēc aguir atīt kōu biāk pial guöp, akīm ku kɔc lui panakīm bē yī lēk wēu bī dōc nyaai, gut wēu bī rēt ku dōk cōk/cin nyaai. (Wel yāär kēn kōu ba kǎ lēu ba ke thiēc biāk wēu ě dōc kuen).
- **Muöök ě wēl alɔŋ raan wīc dōc** – wēl alɔŋ du aa bē ŋiēc muk ku raan kōŋ ke nyaai piny. Kekedāŋ, a leŋ kaam dēd wēn lēu bī ke gām raan dēd lui tēn pial guöp rin bē ke kony bīk yī ŋiēc muk nhom ku kēn a ye looi keya tē cī lōŋ ye puöl bē looi. Yīn a dhil athöör thany ba aguir atīt kōu biāk pial guöp pāt bīk wēl abēk ŋic wēl alaŋ du yīc rin bē laŋ tē kek wēu gam tē cīn la wīc dōc. Lōŋ ě Nhomlāau ě Lēk ee yī puöl ba rot cɔl a gēm wuŋ ě wēl alaŋ du cī kɔc kiīm tōu. Ku lōŋ ě baai biāk thiēn ee yī pāt ba wēl alaŋ du cī kɔc juāac kuööt dhiel ŋic.
- **Athēēk ku thiēc yic** – ka yī rēēr panakīm, dhil ŋic lon pēth yen bē yī theek ku thek cēŋ duun bī yīn cōk thīn ku thek kuat kē ye yanh du lueel. Aya, apath ba kɔc kiīm kony yīn ya theek ku ŋiēc jam ke keek ku thek kɔc kōk wēn tuany wīc dōc aya.
- **Muöök ku gēykōu bī akuɔnyakiīm ku kɔc kōk lon pial gām yīn** – akuɔnyakiīm ku kɔc kōk lon pial guöp aa kɔc tuany muk ku geikǎ ke kōth ku keek aa bē tē dīt tet looi tē cī yī tāac panakīm. Kɔc wēn bēn bīk yī bēn kony aa dhil rōt kaŋ lēk yīn ku apath bē ciēn kē dir yīn tē lēk yīn keek kē cē ŋiēc luöi yīn wālā kē cē kuöc luöi yīn panakīm.

- **Mat yī thok muōök du yic** – ka yī kēc gua jāl panakīm, apath bë yī thiēc tē bë muök yī nhom tē le yīn jāl panakīm. Kën a lej yic lëk biäk kiim bë gām yīn, wal bë gām yīn, akuonyakīm bë ya bën baai wälä loiloi ë wut kök wën path ke yīn tē cīn jāl panakīm.
- **Lec wälä luəl kă jöör** – na lej kē dir yīn biäk dōc gēm yīn panakīm, ka kē cīt kën a dhil lëk kōc wën kek muk yī nhom wälä raan mac panakīm. Na kēc tē cī panakīm wēt bëër thīn yī lëu puōu, ka kuat pankoor Yothralia ee yic laj aguir wën luk looi tēn raan tuany ku kōc dōc looi. Na ye kē duun jöör kē wën cī aguir atīt kōu biäk pial guöp wuōōc, ka path ba kaj jam kek aguir atīt kōu biäk pial guöp. Na kēc wēt thök, kă yīn a lëu ba Ombädman ë aguir atīt kōu biäk pial guöp yuöp namba 1800 640 695 (majan)
- **Luel lëk la cök** – rin ba akiim kony ku kony kōc lui panakīm bik yī njec gām dōc, ka yīn a dhil wël la cök lueel biäk alaj du cēmēn tuany macthok, kāk muōn ke yīn, aṇṇep tōu yī guöp wälä yī nhom, ku kuat dōc dēd wën ye yī gām wal emēn (cōkalōn cī kek ye wal cī akīm gāt yīn).
- **Kōc tuany cē cej** – na ca cej panakīm kaam bār yic, ka tēkdä yīn a cīt raan cē dhiop tōu pan acēdhioop. Jam kek kōc panakīm wälä aguir atīt kōu biäk pial guöp bë tē bīn cej thīn kaam bār yic guiir.

Dhil wëü bī dōc nyaai kaj deet ku jal la panakīm

Thiēc akiēm du kākā:

- cōl akīm a gāt wëü bī ye riop ku wëü abëk bī Medicare wälä aguir atīt kōu biäk pial guöp cuat piny.
- thiēc akīm bī lëk lōn yen luui kek aguir atīt kōu biäk pial guöp biäk wëü kac ku lōn bīn wëü kac tääu piny jem du yic, ku ye wëü kadä bë kac.
- thiēc akīm bī lëk akiim ku kōc lōn kiim kök bë luui ke yeen ku tē ba njec wëü yekä cōl ku lōn bī aguir atīt kōu biäk pial guöp wëü ken cuat piny.
- thiēc akīm bī lëk wëü kök wën bī dōc nyaai ku aa cī Medicare wälä aguir atīt kōu biäk pial guöp bë tääu piny (cm wal, athëēm)
- thiēc akīm lōn bī yī ret wälä lōn bī döök cök/cin ku lōn bī cōl wëü abëk bī kën looi.

Thiēc aguir atīt kōu biäk pial guöp:

- thiēc keek lōn bī kek wëü dōc cuat piny ku lōn lej yen dōc ye kek jaai wälä lōn lej yen kaam ye kōc tiit tē wic yīn dōny kën. Na ye tiṇ dhiēth, ka yī lōc jam ke aguir atīt kōu biäk pial guöp ba löōṇ mac akiim mīth ku dōc mīth puoc dhiēth njic.
- thiēc keek lōn bīn wëü kac tääu piny ku na ye keya ka bë ya wëü kadä.
- thiēc keek wëü bik tääu piny tē tēc yīn panakīm (a lej aguiguiir kök jaai panakīm jāṇ ku ye panakīm wëü rot yen yekä gam).
- thiēc keek lōn cī kek wēt mat kek panakīm le yīn wic dōc thīn.
- thiēc keek lōn bī yī cōl wëü kök tē ret yīn wälä tē döök yī cök/cin.
- thiēc keek dhōl ye wëü kac tääu piny wën bë piath ke yīn.

Thiēc kōc panakīm cīn la thīn:

- thiēc panakīm lōc cī kek wēt mat kek aguir atīt kōu biäk pial guöp.
- thiēc panakīm lōn lej yen wëü ba tääu piny jem du yic tē tēc yīn panakīm.
- Thiēc panakīm lōn lej wëü kök wën cī aguir atīt kōu biäk pial guöp ye tääu piny ku wëü kă aa bë cōl yīn (cm, daai TV, yum telepun).